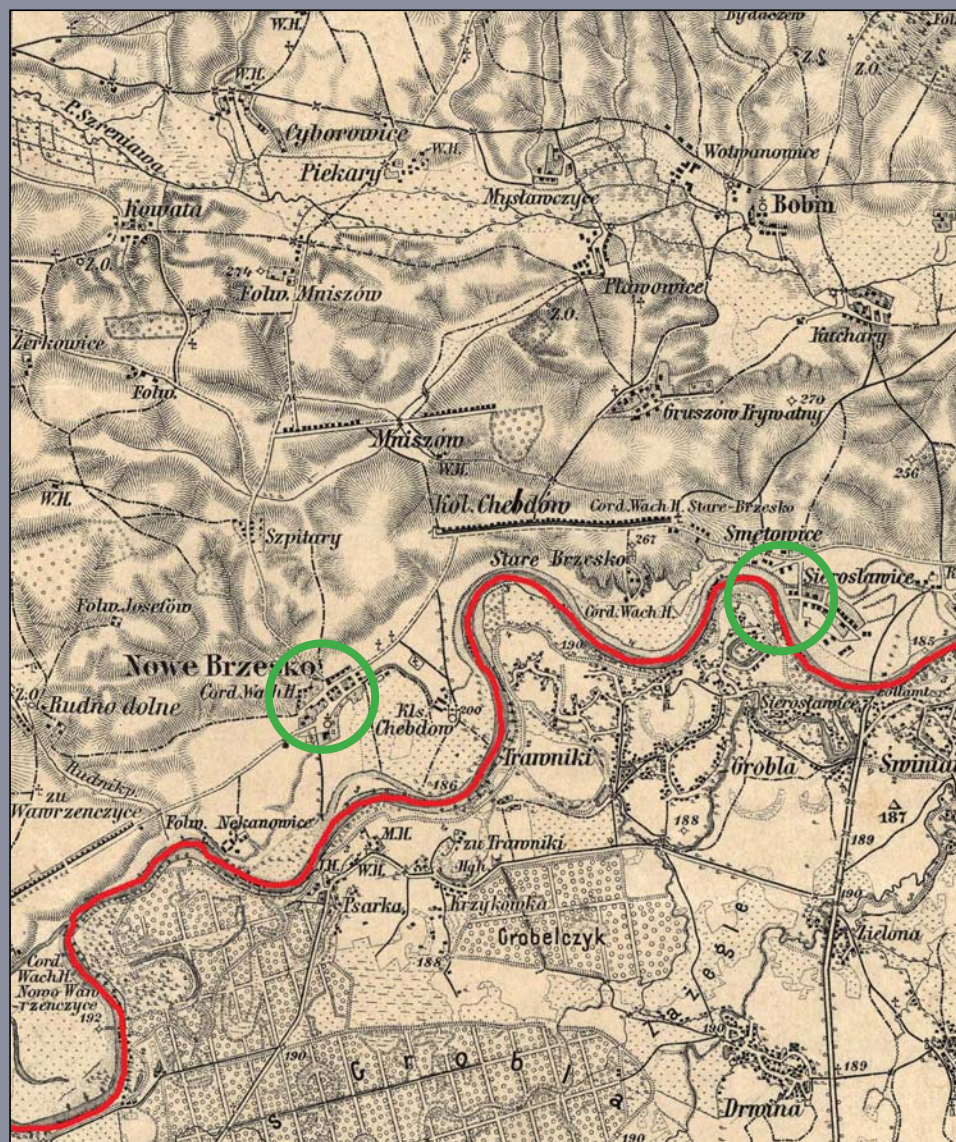

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY Nr 2 (38) 2014

• Nad Dłubnią • Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Michałowickiej

W 100. rocznicę KADRÓWKI w Michałowicach – 6 sierpnia 2014 r.

– Wokół zaborczych kordonów –

www.michalowice.malopolska.pl/spzm/

„Nad Dłubnią” Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Michałowickiej

32-091 Michałowice, ul. Jana Pawła II 1
tel./fax 12 388 50 16
www.michalowice.malopolska.pl/spzm/
Konto: 80 8589 00060180 0010 0162 0001

Fotografie znajdujące się na wewnętrznych stronach okładek niniejszego wydania, pochodzą ze zbiorów Muzeum Historii Fotografii im. Walerego Rzewuskiego w Krakowie.

ZIEMIA MIECHOWSKA

– Krótka powtórka z historii –

Położony w północnej części województwa małopolskiego teren nad Nidzicą, Szreniawą i Dłubnią, nazywany jest od przeszło 120 lat „ziemią miechowską”. Nazwę tę wprowadzili i upowszechnili polscy krajoznawcy. Nie ma ona wprawdzie szerszego uzasadnienia historycznego, ale stała się trwałym określeniem, które funkcjonuje w literaturze naukowej i pięknej, w wypowiedziach prasowych i publicystyce, a nawet w praktyce urzędniczej i życiu tutejszego społeczeństwa. Do ogólnych walorów tej ziemi należą: uroda krajobrazu, znakomite gleby, bogactwo upraw i obszarów leśnych ze swoją florą i fauną, ekologiczne rolnictwo, położenie wzdłuż międzynarodowej trasy E-7 i szlaków poprzecznych, czyste wody głównych i małych cieków, duża ilość zabytków, bogactwo faktów historycznych oraz wielki poczet wybitnych i ciekawych postaci.

W okresie przed upadkiem I Rzeczypospolitej obszary nazywane „ziemią miechowską” wchodziły w skład powiatu księskiego, obejmującego swym zasięgiem Książ Wielki, Miechów, Wodzisław, Jędrzejów Działoszyce i Żarnowiec z okolicami oraz powiatu proszowickiego (proszowskiego), rozciągającego swoje granice na Proszowice, Nowe Brzesko, Koszyce, Opatowiec i Skalmierz z przyległymi terenami.

Przynależność, po III rozbiorze, tego fragmentu ziem polskich do Austrii (1795–1809) i Księstwa Warszawskiego (1809–1815), ustabilizowała się dopiero po Kongresie Wiedeńskim, kiedy zostało utworzone Królestwo Polskie, podzielone na województwa, obwody i powiaty. Województwo krakowskie (ale bez Krakowa) tworzyły duże obwody: miechowski, olkuski, kielecki i stopnicki. Obwód miechowski, liczący 2 312 km², był złożony z trzech powiatów: miechowskiego, skalbmierskiego i krakowskiego (proszowskiego). W 1842 r. obwód ten otrzymał nazwę powiatu, natomiast powiaty – okręgów, zaś województwo stało się gubernią krakowską, aby potem zmienić nazwę na gubernię kielecką, czy kielecko-radomską, a nawet radomską.

W 1866 r. część wschodnia powiatu miechowskiego – czyli okręg skalbmierski – znalazła się w granicach

utworzonego po raz pierwszy powiatu pińczowskiego i pozostawała w jego składzie aż do początku okupacji niemieckiej w 1939 r., kiedy to tereny dawnego okręgu skalbmierskiego ze Skalbmierzem, Opatowcem, Koszycami, Działoszycami i Kazimierzą Wielką stały się częścią Kreis Miechów. Trzeba dodać, że w latach 1915–1918 – podczas okupacji tych terenów przez Austro-Węgry – powiaty nazywano obwodami.

Powiat miechowski już tylko z Miechowem oraz z Proszowicami i Słomnikami, które zachowały status miast, rozpościerał się na obszarze 1356 km². W jego składzie znalazło się ostatecznie 25 gmin zbiorowych, a wśród nich dawne miasteczka: Książ Wielki i Nowe Brzesko, które w ramach represji za patriotyczną postawę mieszkańców w powstaniu styczniowym, utraciły swe prawa jako ośrodki miejskie.

Powołany przez okupanta niemieckiego Kreis Miechów w nowym, większym kształcie, objął swym zasięgiem jeszcze część pińczowską (jak wyżej) i olkuską (z Wolbromiem, Skałą, Żarnowcem i Pilicą) na łącznym terenie 2971 km². Należał też do dystryktu krakowskiego, jako jedyny fragment przedwojennego województwa kieleckiego. Sam Pińczów i 7 gmin przyłączono do Kreis Busko i dystryktu radomskiego, podczas gdy zachodnią część powiatu olkuskiego do Landkreis Ilkenau w Regierungsbezirk Kattowitz.

Po likwidacji władz okupacyjnych w 1945 r. przyłączono do Kreis Miechów tereny odeszły do reaktywowanych przedwojennych jednostek i powiat miechowski zaczął znowu funkcjonować w swoich poprzednich granicach, przy czym siedzibą władz wojewódzkich stał się teraz Kraków.

W 1954 r. utworzono powiat proszowicki. Jego zasadniczy trzon został wydzielony z powiatu miechowskiego. Równocześnie do powiatu krakowskiego przyłączono tereny dwóch miechowskich gmin: **Michałowice i Luborzyca**. Powiat miechowski zachował jeszcze 880 km² powierzchni. Od tego też momentu miejsce gmin zbiorowych zajęły w powiatach gromady i ich przedstawicielstwa – gromadzkie rady narodowe.

Widok Miechowa

W okresie funkcjonowania na obszarze dawnego powiatu miechowskiego nowej jednostki – powiatu proszowickiego, pojawiły się pierwsze problemy związane z zakresem terytorialnym pojęcia ziemia miechowska. Władze powiatu proszowickiego zaczęły nawiązywać do swego historycznego poprzednika z okresu i Rzeczypospolitej i staranie eliminowały z publicznych dokumentów i wypowiedzi ten utrwalaony już w terenie termin. Sprzyjali tym lokalnym ambicjom, wywodzący się z okolic Proszowic, artyści, literaci i historycy.

Po likwidacji powiatów w 1975 r. co poprzedziło reaktywowanie dużych gmin, termin „ziemia miechowska” dalej funkcjonował w literaturze, mediach i życiu rodzinnym, chociaż napotykał na psychologiczną niechęć w rejonie Proszowic i okolicy Słomnik, tym bardziej, że gminy z tzw. obwarzanka proszowickiego i słomnickiego znalazły się w województwie miejskim krakowskim, zaś Miechów z gminami: Charsznica, Kozłów, Książ Wielki, Słaboszów, Raclawice-Pałecznicza (jako jednostka wspólna w latach 1976–1991) trafił do województwa kieleckiego.

Utworzony w 1998 r. powiat miechowski powstał z gmin należących od 23 lat do województwa kieleckiego, za wyjątkiem gminy Pałeczniczy (przyłączonej do powiatu proszowickiego) oraz gminy Gołcza, wchodzącej dotąd w skład województwa miejskiego krakowskiego, ale zdecydowanie jednak ciężącej do Miechowa. Tak zbudowany powiat ma 676,7 km².

Nazwa „ziemia miechowska” dla dużego powiatu miechowskiego znajdowała w pełni uzasadnienie w przyciąganiu jego poszczególnych części, z rozmaitych zresztą powodów do Miechowa, głównie jako centrum administracyjnego, kulturalnego i edukacyjnego, czy ośrodka politycznych, społecznych i ekonomicznych wyzwań, wreszcie miejsca duchowych, intelektualnych i emocjonalnych przeżyć, związanych głównie z zachowanym tutaj od wieków kultem Grobu Bożego.

Ten zasięg ziemi miechowskiej pokrywał się zasadniczo z granicami Wyżyny Miechowskiej, jako mezoregionu geograficznego, stanowiącego obszar przejściowy między Wyżyną Krakowską a Nieką Nidziańską. Jednak od połowy lat 70. XX w. utrwała się w praktyce administracji terenowej i w wiedzy mieszkańców krainy nad Nidzią, Szreniawą i Dłubnią, obecność jeszcze jednego mezoregionu o nazwie Płaskowyż Proszowicki, który został wydzielony z Wyżyny Miechowskiej przez geografów (prof. Jerzy Kondracki), co nastrocza różne trudności w ustaleniu precyzyjnych rozgraniczeń obu tych jednostek terytorialnych.

Terminem „ziemia miechowska” określamy, wbrew różnym uzasadnionym lub nieuzasadnionym sprzeciwom, zarówno teren obecnego powiatu miechowskiego, jak też rozrzucone nad Nidzią, Szreniawą i Dłubnią ogromne dziedzictwo kulturowe, które przez 1000 lat powstawało w bliskich związkach z Miechowem, w jego bezpośrednim zasięgu lub dalej, na skutek wielorakich i długoletnich oddziaływań różnych części tego terenu na siebie.

Mimo częstych przemian administracyjnych terenu rozpościerającego się nad Nidzią, Szreniawą i Dłubnią, a pozostającego dzisiaj w granicach trzech powiatów: miechowskiego, proszowickiego i krakowskiego ziem-

skiego oraz kilku dekanatów kościelnych, Miechów jest wciąż ważnym ogniwem podejmowania decyzji politycznych, administracyjnych i społecznych oraz miejscem duchowych doznań, emocji i przeżyć, związanych z 650. letnim pobytem i oddziaływaniem na okolice (bliższą i dalszą) tego niezwykłego zakonu, jakim był dom miechowskich Bożogrobców oraz odradzająca się w Miechowie współczesna gałąź rycerska tego zgromadzenia.

Ten fragment ziem polskich był przez 200 lat nie tylko jednym z najważniejszych mateczników walki Polaków o wolność w granicach swego najszerzego zasięgu (1794, 1809, 1830–1831, 1846, 1863–1864, 1905, 1914–1918, 1939–1945, 1980–1981), ale też areną rozwijania licznych i ambitnych, lokalnych i ogólnopolskich inicjatyw politycznych i społecznych, przemysłowych i handlowych, kulturalnych i oświatowych itp., co wciąż oddziałuje na utrzymywanie się pojęcia „ziemi miechowskiej”, jako wartości, nawet w odległych względem Miechowa okolicach, jak np. Wawrzeńczyce, Igołomia, Luborzycza, Michałowice, Koniusza, Radziemice.

Na podkreślenie zasługuje wielowiekowa rola Miechowa, jako celu pielgrzymowania do znajdującego się tutaj Grobu Chrystusa oraz związanych z tym miejscem ważnych odpustów i błogosławieństw, tudzież obecność w mieście niemałego pocztu mężów pobożnych i oświeconych, którzy wśród Polaków rozkrzewiali religię chrześcijańską na mocnych podstawach oraz rozwijali kulturę i wprowadzali osiągnięcia gospodarcze (techniczne) w zakonnych i sąsiednich włościach. Rolę tych świątłych postaci zastąpiła w Miechowie w okresie ostatnich 150 lat liczna inteligencja, pochodzenia ziemiańskiego, ale też miejskiego i chłopskiego, co nigdy nie wystąpiło w takich miasteczkach, jak Proszowice, Słomniki i Nowe Brzesko, zdominowane przez typ drobnego mieszczanina zwanego „gulonem.”

Z dystansu upływającego czasu wyraźnie widać, jak ten ukształtowany historycznie teren cechuje się w stosunku do sąsiednich rozlicznymi odrębnościami: geograficznymi, przyrodniczymi, historycznymi, kulturowymi, a nawet swoistą innością psychospołeczną jego mieszkańców, zaliczanych przez etnografów/etnologów do zanikającej grupy Krakowiaków Wschodnich, tj. Miechowiaków, Proszowiaków i Skalbmierzaków.

Elementem łączącym rozliczne aspiracje mieszkańców ziemi miechowskiej na bazie dziedzictwa kulturowego było istnienie w Miechowie w latach 1908–1998 Muzeum Regionalnego Ziemi Miechowskiej ze swoją filią w Dworku „Zacisze” (Muzeum Kościuszkowskie), czy działalność różnych stowarzyszeń regionalnych, jak Miechowskie Towarzystwo 1163 Roku, Raclawickie Towarzystwo Kulturalne itp.

Projektowane i reanimowane wielkim wysiłkiem Parafii Grobu Bożego i osobiście proboszcza, ks. prałata Jerzego Gredki wielkie Muzeum Ziemi Miechowskiej może spełnić ogromną rolę dla pełnego wydobywania bogactwa dziedzictwa i różnorodności problematyki ziemi miechowskiej z przeszłości, stając się tym samym dźwignią rozwojową dla tej pięknej i bogatej krainy, jej pracowitych i walecznych mieszkańców, dobrze służących Bogu i Ojczyźnie.

Stanisław Piwowarski
Miechów, 2 VIII 2011 r.

HERBY GUBERNIALNE

Pieczęć Heroldii
Petersburskiej

Jak wspomniano, w roku 1867, w wyniku kolejnej reformy administracyjnej Królestwa Polskiego, której efektem było utworzenie dziesięciu guberni, w tym (w nowym kształcie) radomskiej i kieleckiej, ogarniających swym zasięgiem przez wiele lat powiat miechowski (a w nim Michałowice), w petersburskiej Heroldii pod kierunkiem B. Kione, powstały projekty herbów gubernialnych, pozbawione symboli nawiązujących do przeszłości ziem polskich. Car zatwierdził je w roku 1869.

Gubernia radomska otrzymała na francuskiej tarczy, snop zło- tego zboża pomiędzy dwoma srebrnymi młotami na czerwonym tle, zaś **gubernia kielecka** – na srebrnej górze piec złoty gorejący ogniem, po bokach dwie złote kule, na błękitnym tle. Tarcze herbów wieńczyła korona cesarska, po bokach tarczy – złote gałęzie dębowych liści, przewinięte błękitną wstęgą Orderu św. Andrzeja.

Order św. Andrzeja Powołańca – do roku 1917 najwyższe od- znaczenie Rosji, obecnie – Order Domowy byłej dynastii panującej Romanowów. Od 1988 ustanowiony ponownie lecz z innymi insy- gniami, przez Święty Synod Rosyjskiej Cerkwi Prawosławnej, na pa- miątkę tysiąclecia chrztu Rusi. Order tegoż imienia (nie posiadający jednak sukcesji od historycznego orderu) jest od roku 1998 także najwyższym odznaczeniem Federacji Rosyjskiej. w ten sposób ist- nieją obecnie trzy orderzy św. Andrzeja, rodzonego brata św. Piotra – pierwszego powołanego spośród apostołów, męczennika, świętego kościoła katolickiego, anglikańskiego, ewangelickiego, ormiańskie- go, koptyjskiego i prawosławnego.

Gubernia kielecka – powstała w 1841 r. – z przekształce- nia guberni krakowskiej (1837–41), utworzonej w miejsce woj. krakowskiego – ze stolicą w Kielcach. W 1844 r. zlikwidowana i włączona do guberni radomskiej. W 1867 r. (do 1917 r.) po- wołana ponownie, obejmowała południowe powiaty Królestwa Polskiego: jędrzejowski, kielecki, miechowski, olkuski, piń- czowski, stopnicki, włoszczowski.

Gubernia Radomska – utworzona w 1844 r. – z guber- ni kieleckiej i sandomierskiej, powstałej w 1837 r. w wyniku przekształcenia woj. sandomierskiego – ze stolicą w Radomiu. w 1867 r. (do 1917 r.) wyłączono z niej powiaty południowe, z których utworzono ponownie gubernię kielecką.

Order św. Andrzeja Powołańca

Męczeństwo św. Andrzeja Powołańca

Herb guberni kieleckiej – 1867

Herb guberni radomskiej – 1867

Herb guberni siedleckiej

Herb guberni suwalskiej

Herb guberni kaliskiej

Herb guberni lubelskiej

Herb guberni łomżyńskiej

Herb guberni piotrkowskiej

Herb guberni plockiej

Herb guberni warszawskiej

Mateusz Kwieciński (1867–1934)

Mateusz Kwieciński urodził się 9 września 1867 roku w Kacicach koło Słomnik. Był synem miejscowego stelmacha (kołodzieja – zajmującego się wyrobem drewnianych wozów, sań i części do nich – głównie kół) – Wincentego Kwiecińskiego i Marianny z d. Cerek, pochodzącej z pobliskich Miłocic. Odebrał zapewne tylko elementarne wykształcenie, dostępne w tych czasach wiejskim dzieciom. Jego kariera urzędnicza rozpoczyna się zupełnie przypadkowo.

Mateusz Kwieciński
(w wieku emerytalnym)

Kacice należą wówczas do gminy Prandocin. Tamtejszy „stójka” gminny miał być już człowiekiem starszym, a sama gmina obszarowo dość rozległa, więc przydano mu do pomocy młodziutkiego Mateusza Kwiecińskiego. Tak rozpoczęła się jego błyskawiczna kariera urzędnicza, gdy rozpoznano jego wyjątkowe uzdolnienia. W 1890 roku był już okrzepłym urzędnikiem powiatowym w Miechowie (pełnił w nim funkcję sekretarza), zaś w 1895 roku przeniesiony zostaje do urzędu wojewódzkiego (gubernialnego) w Kielcach.

Weronika Kwiecińska

W międzyczasie tj. 22 stycznia 1890 r. zawiera w Miechowie związek małżeński z Weroniką Klatt, córką Anzelma i Ewy z Mijakowskich.

Należy tutaj zaznaczyć, że droga awansu urzędniczego dla Polaków zatrudnionych w carskiej administracji była wówczas bardzo ograniczona, a stanowisko służbowe „kancelarskiej czynownik VI-oj rangi”, jakie przypadło Mateuszowi Kwiecińskiemu, stanowiło, zdaje się, szczyt marzeń.

Organizacja „ujezda”

W ówczesnym nazewnictwie na czele powiatu („ujezda”) stał naczelnik, gminy („wołosti”) – wójt, gromady – sołtys. Struktura obsady personelu „ujezda” odpowiadała w pewnym stopniu organizacji wojskowej: rzeczywisty tajny radca stanu – odpowiadał porównywalnie stopniowi generała, zaś naczelnik powiatu („ujezda”) nosił specjalny mundur.

Hierarchia ważności i kompetencji na szczeblu powiatu:

- Naczelnik,
- Zastępca naczelnika,
- Komendant żandarmerii – policji politycznej,
- Komendant straży ziemskiej – powiatowej policji,
- Komisarz do spraw włościańskich,
- regulujący stosunki między dworem a wsią,
- „Czynownik” – urzędnik od ksiąg stanu cywilnego,
- Lekarz powiatowy,
- Inżynier powiatowy,
- Inspektor szkolny.

Wójtowie (fot. str. 5) posiadali zawieszane na szyi, na łańcuchach mosiężne odznaki gminnego wójta, na których po jednej stronie widnieje *herb guberni* (w tym przypadku kieleckiej) oraz napis – *wójt gminny*, zaś na odwrocie znajdują się inicjały urzędującego cara Aleksandra II – *A II* oraz napis – *19 lutego 1864* – data ukazania carskiego o *urządzeniu włościan w Królestwie Polskim* – w jęz. rosyjskim.

Przypuszczać można, że obie fotografie wykonano z okazji 30. rocznicy wspomnianego ukazania – skoro zaproszono wszystkich wójtów gmin wiejskich miechowskich oraz – gościnnie, jako że wówczas był już od 16 lat na emeryturze – pułkownika Andrzeja Orła (siedzi w centralnym punkcie obu fotografii), byłego naczelnika powiatu miechowskiego (o czym poniżej). Zapewne nie zabrakło w tym gronie także wójta gminy Michałowice, którym w latach 1892–1896 był Konstanty Ludwikowicz Berezowski. Jego to wcześniej, bo już w roku 1861, upoważnił do *czynienia obowiązków wójtowskich* w swoim zastępstwie Dyonizy Kołontaj – tracący wzrok ówczesny dziedzic i wójt Michałowic, naturalny syn Hugona Kołłątaja.

Podobne odznaki nosili także sołtysi lecz na rewersie ich odznaki widniało słowo – *sołtys*. Poniżej – przykłady takich odznak.

Odznaka gminnego wójta gub. warszawskiej – awers i rewers

Odznaka sołtysa gub. kaliskiej – awers i rewers

Jak nietrudno zauważyć, w centralnym miejscu każdego z prezentowanych obok zdjęć, w samym środku – siedzi wojskowy pod wąsem, z fantazyjnie zaczesaną czupryną. Na jego temat, znajdujemy notatkę sprzed dziesięciu lat – w „Dzienniku Polskim”, pod datą 2 listopada 2004 r.

KOMORA NOWE BRZESKO – SIEROSŁAWICE

Cerkiew św. Mikołaja Cudotwórcy w N. Brzesku w latach świetności – w roku 2006, przed remontem – oraz obecnie, jako siedziba Gminnego Centrum Kultury i Promocji w Brzesku Nowym

Obecnie w samym **Nowym Brzesku** znajdują się gmachy byłej cerkwi pogranicznej (pw. św. Mikołaja Cudotwórcy, utworzonej w 1901 r.), wybudowany w 1908 r. (ul. Piłsudskiego 2) – obecnie siedziba Gminnego Centrum Kultury i Promocji.

Prawosławni – głównie pogranicznicy i ich rodziny – mieszkający w Nowym Brzesku, należeli do cerkwi parafialnej kolejno: w **Wilczkowicach** (1852–1856), a następnie w **Michałowicach** (1856–1857, przez trzy miesiące), Olkuszu (1857–1876) i Granicy (1876–1901).

Dawne koszarzy – obecnie Ośrodek Zdrowia w N. Brzesku

Na placu w centrum Nowego Brzeska, do dziś jeszcze zobaczyć można budynki należące niegdyś do straży pogranicznej – były koszarzy i stajnie (Plac Wolności 1, dawniej Plac Solny), w zaadaptowanych pomieszczeniach XVIII-wiecznych składów solnych – obecnie siedziba Gminnego Ośrodka Zdrowia. Stał tu także (mieszczący w swych murach szkołę powszechną po I, a zburzony w czasie II wojny światowej) budynek Sztabu Nowobrzezkiej Brygady Pogranicznej Straży.

Nieistniejąca siedziba Sztabu Straży Granicznej – przełom XIX i XX w.

Do naszych czasów, na terenie gminy Nowe Brzesko, w **Sierosławicach** dotrwał budynek dawnej rosyjskiej komory celnej, nazywany przez miejscową ludność „komendą”, „strażnicą” lub „celnicą”.

Do 1818 r. stacjonował tu oddział wojsk rosyjskich, strzegący przeprawy promowej i drewnianego mostu przez Wisłę, wiodącego na „galicyjski brzeg”. Po zlikwidowaniu „celnicy”, wyburzono dwa skrzydła tego zniszczonego budynku, a pozostałą jego część wyremontowano dla potrzeb miejscowej – sześcioklasowej wówczas – Publicznej Szkoły.

Sierosławice – budynek dawnej rosyjskiej komory celnej

Sierosławice – budynek komory po remoncie – obecnie Szkoła Podst.

W **Hebdownie** (ok. 2 km na wschód od Nowego Brzeska) znajduje się pięknie położony zespół dawnego opactwa Norbertanów. W jednym z budynków należących do klasztoru (obecnie hotel klasztorny), stacjonował ponoć dowódca nowobrzezskich pograniczników.

Na zachowanej fotografii i rysunku zobaczyć można umundurowanie nowobrzezskich strażników – konnego (KPS) i pieszego (OKPS).

Strażnik konny – Nowobrzezka Brygada KPS. Na obrazie, w tle widok Petersburga z fragmentem pomnika konnego Piotra i (rosyjska straż graniczna podlegała wówczas pod bezpośrednią jurysdykcję Departamentu Opłat Celnych Ministerstwa Finansów w Petersburgu, 1864–1893); na pierwszym planie namalowany strażnik na koniu; pod spodem napis – *Na pamiątkę mojej wojennej służby – Nowobrzezkiej Brygadzie Pogranicznej Straży – Stepan P. Goliakow*. Ten obrazek, to dość popularne w owym czasie dziełko, wykonywane „taśmowo” – rzecz polegała na wstawieniu twarzy zamawiającego w ów konny portret. Zdjęcie wykonano w Kaliszu

Na podst: Cerkiew św. Mikołaja cudotwórcy w Nowym Brzesku – Piotr Sławiński
licznych materiałów internetowych – dotyczących terenu pow. nowobrzezskiego oraz portalu rosyjskiego – *Otdelnyj Korpus Pogranicznej Straży*.
Część fotografii wykonał oraz ciekawostkami z przeszłości wzbogacił – Mieczysław Grzyb.

Na I i IV stronie okładki – znajdują się fragmenty specjalnej mapy monarchii Austro-Węgierskiej, skala 1:75.000. Powstała w drugiej połowie XIX stulecia (1868–1887), kiedy to na przełomie lat 1867–1868 Austria przekształciła się w dualistyczną monarchię Austro-Węgry. Obejmuje wszystkie tereny, należące w owym czasie do dworu monarchii Habsburgów.

Na mapie zaznaczono te rosyjskie i austriackie komory i posterunki celne, które omówione zostały w niniejszym opracowaniu:

Komora Celna **Szyce**,

Komora Celna **Wilczkowice**,

Komora Celna **Michałowice**,

Posterunek straży granicznej skarbowej **Kończyce**,

Posterunek Celny **Bibice**,

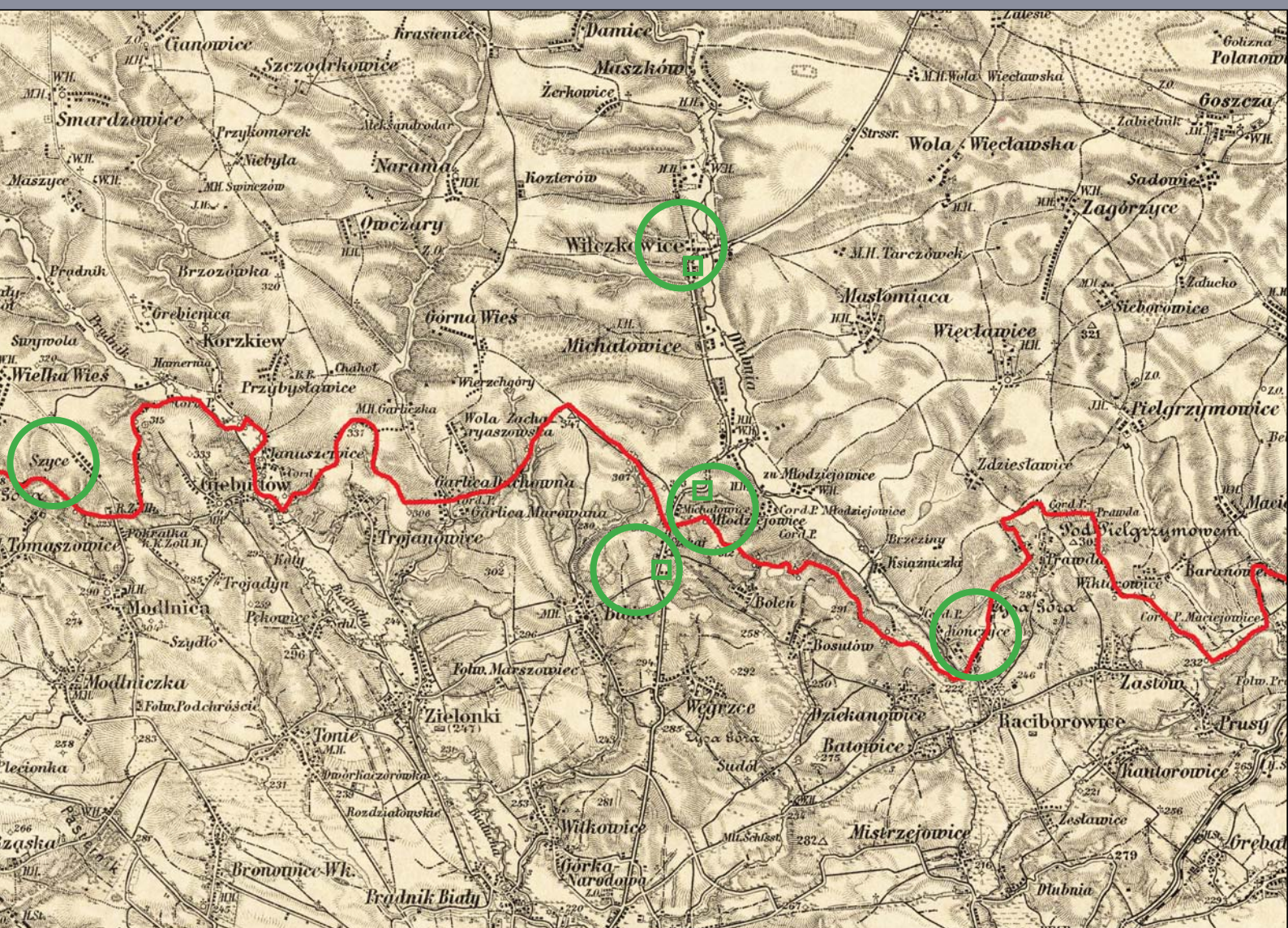
Komora Celna **Luborzycza**,

Komora Celna **Kocmyrzów**,

Komora celna **Nowe Brzesko**,

Komora Celna **Sierosławice**,

oraz karczmy przy komorach w Wilczkowicach, Michałowicach i Boleniu.

SPONSOREM WYDANIA JEST WÓJT GMINY MICHAŁOWICE

Wydawca: STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ ZIEMI MICHAŁOWICKIEJ „NAD DŁUBNIĄ”

32-091 Michałowice, ul. Jana Pawła II 1, tel./fax 12 388 50 16, www.michalowice.malopolska.pl/spzm/

Redaktor wydania i koncepcja graficzna: Elżbieta Kwaśniewska. Praca zbiorowa.

KWARTALNIK REDAGOWANY JEST SPOŁECZNIE.

Przygotowanie do druku i druk: Wydawnictwo „Czuwajmy”, 32-091 Michałowice, ul. Ks. M. Pałęgi 41, tel./fax 12 388 53 80

